

The background of the slide is a photograph of a dead animal, likely a small mammal, lying on its side on a dry, sandy, and rocky ground. The animal's skeleton is visible, with its ribs and skull clearly shown. The surrounding environment is a dry, open landscape with sparse, low-lying vegetation and a clear sky in the distance.

Kuljemmeko ruokakriisistä ruokakriisiin?

Edistyksen päivät

4.11.2022

MMT Kaisa Karttunen

Ruokakriisi – mikä se on?

- Vuosina **2007 – 2008** ruuan tuotanto laski, maataloustuotteita myös bioenergiaksi, kv-markkinoille vähemmän tuotteita, viljan hinta spekulatioiden kohteena, hinnat nousivat, ihmisten ostovoima ei riittänyt, aliravittujen määrä kasvoi, syntyi ruuan maailmanmarkkinahintojen nousun aiheuttama yhteiskuntakriisi TALOUSSANOMAT 20.2.2011

Joko halpa ruoka loppui?

2011-2012

YK ja Maailmanpankki ovat vuoron perään toistaneet yli 200 vuotta vanhaa varoitusta maailmaa uhkaavasta ruokapulasta ja etenkin köyhimpiä kansoja koettelevasta nälkäkriisistä. Ruoka onkin maailmalla kallistunut jyrkästi, ja nälkä yllyttää ruokamellakoihin. Onko halvan ruoan aika lopullisesti ohi?

Talous | Ruokaturva

HS 23.5.2022

Maailmaa uhkaa pahin ruokakriisi vuosikymmeniin, sanoo Maailman ruokaohjelman johtaja

Maailman talousfoorumissa puitiin ruokaturvan tulevaisuutta. Tapahtuma järjestetään ensimmäistä kertaa sitten koronapandemian alun.

Ukraina

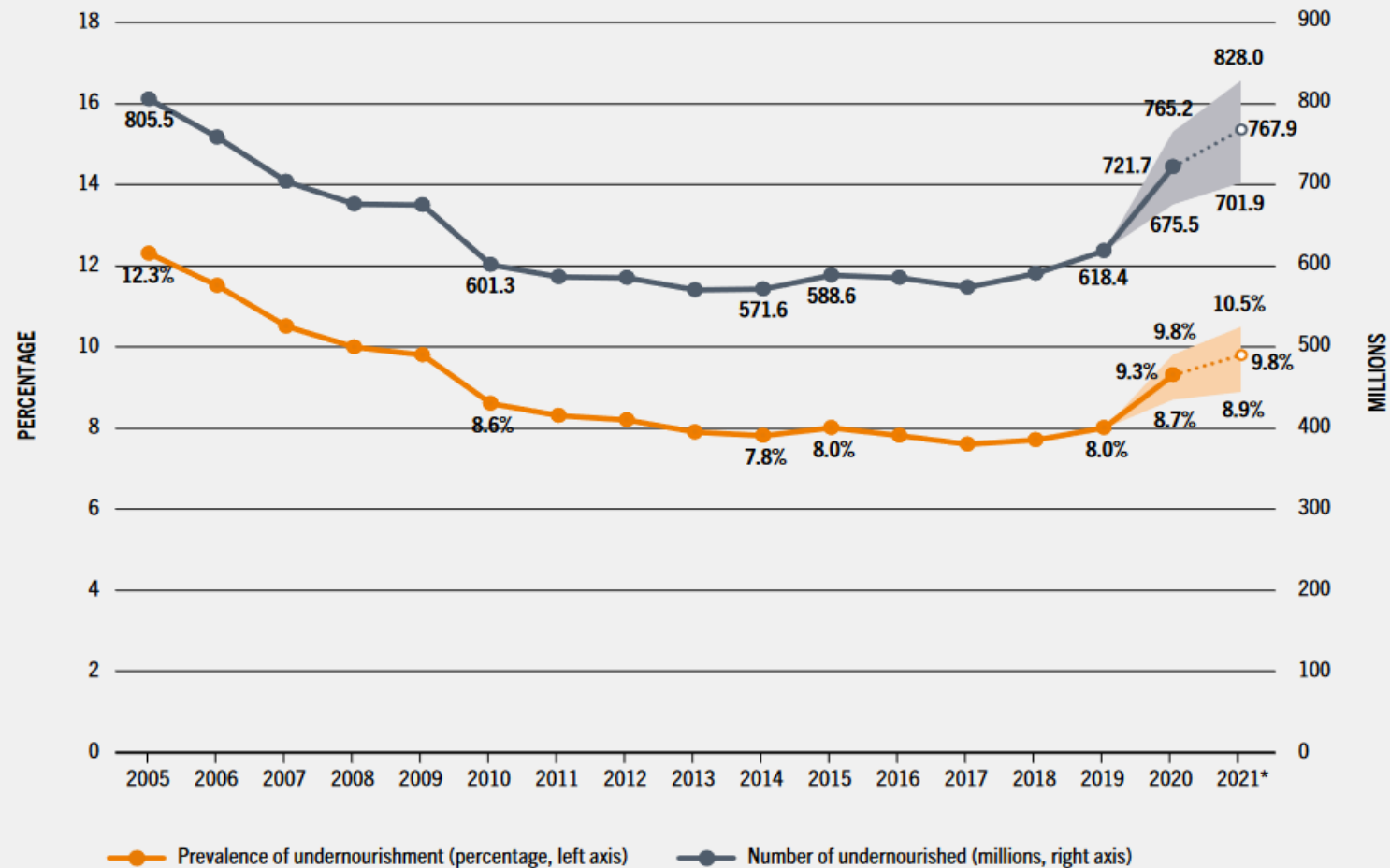
YLE 19.10.2022

Maailman ruokaohjelman pääjohtaja: Sota Ukrainassa voi aiheuttaa helvetin maan päällä

Maailman ruokaohjelman pääjohtaja David Beasley sanoo, että Ukrainan vilja-kuljetusten jatkuminen ja lannoitteiden saanti Venäjältä ovat ruokakriisin torjumisen keskeiset keinot.

Ruokaturvaongelma pahenemaan päin

FIGURE 2 BETWEEN 702 AND 828 MILLION PEOPLE IN THE WORLD FACED HUNGER IN 2021. CONSIDERING THE MIDDLE OF THE PROJECTED RANGE (768 MILLION), HUNGER AFFECTED 46 MILLION MORE PEOPLE IN 2021 COMPARED TO 2020, AND A TOTAL OF 150 MILLION MORE PEOPLE SINCE 2019, BEFORE THE COVID-19 PANDEMIC

Ruokaturva toteutuu, kun kaikilla ihmisillä on kaikkina aikoina fyysiset, sosiaaliset ja taloudelliset mahdollisuudet saada riittävästi turvallista ja ravitsevaa ruokaa, joka vastaa heidän tarpeitaan ja mieltymyksiään ja mahdollistaa aktiivisen ja terveen elämän.

Maailman ruokahuippukokous 1996

Ruokaturvan neljä pilaria

Ruuan saatavuus:

Ruuan määrä eli oma tuotanto, tuonti, varastot, ja joskus ruoka-apu

Ruuan käytettävyys, sopivuus:

Onko ruoka laadullisesti, kulttuurisesti ja ravitsemuksellisesti sopivaa?

Mahdollisuus hankkia ruokaa:

Onko ostovoimaa, onko ruoka käytännössä ulottuvilla?

Jatkuvuus, vakaus:

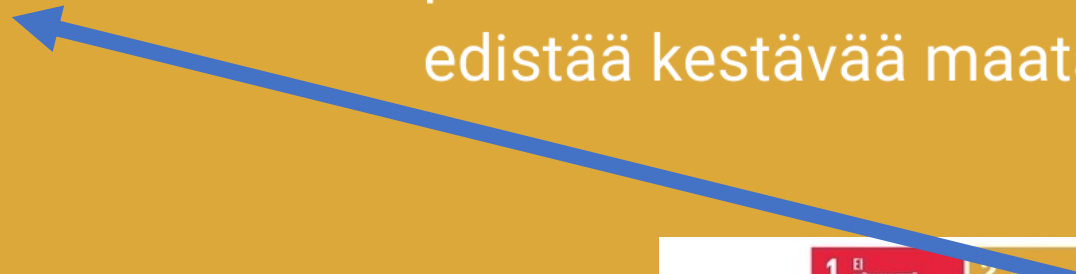
Onko ruokaa myös huomenna? Miten hinta vaihtelee?

Kestävän kehityksen kakkostavoite

2 EI NÄLKÄÄ

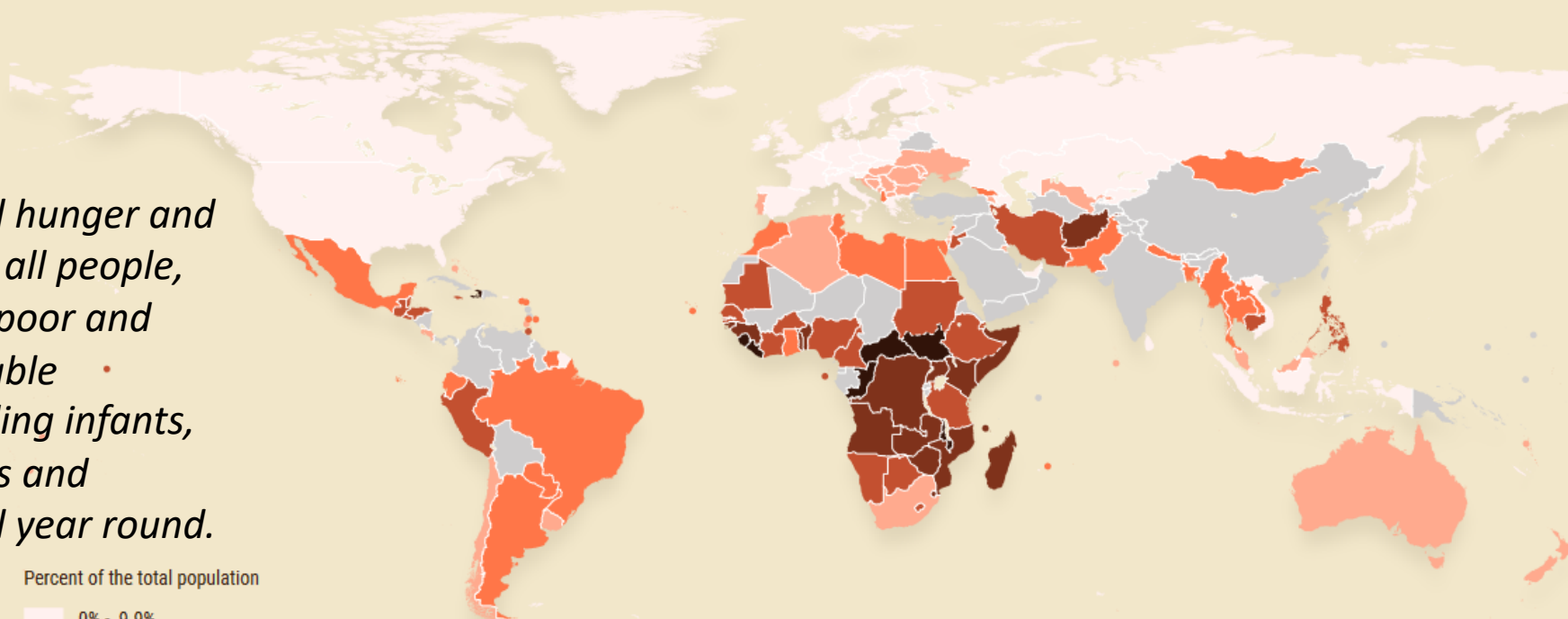

Poistaa nälkä,
saavuttaa ruokaturva,
parantaa ravitsemusta ja
edistää kestäväää maataloutta.

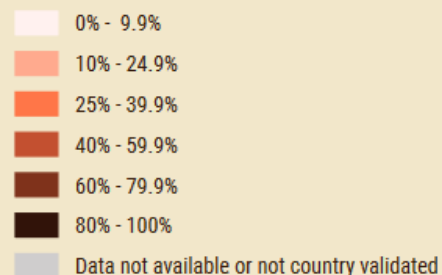

FAO FOOD INSECURITY MAP

Prevalence of Moderate or Severe Food Insecurity
SDG Indicator 2.1.2

Percent of the total population

Source: FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO, 2022. *The State of Food Security and Nutrition in the World 2022. Repurposing food and agricultural policies to make healthy diets more affordable*. Data are available on FAOSTAT (<https://www.fao.org/faostat/en/#data/FS>)

The boundaries and names shown and the designations used on these map(s) do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of FAO concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers and boundaries. Dashed lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

Final boundary between the Republic of Sudan and the Republic of South Sudan has not yet been determined. Dotted line represents approximately the Line of Control in Jammu and Kashmir agreed upon by India and Pakistan. The final status of Jammu and Kashmir has not yet been agreed upon by the parties.

2.1. By 2030, end hunger and ensure access by all people, in particular the poor and people in vulnerable situations, including infants, to safe, nutritious and sufficient food all year round.

ICP-asteikon mukainen ruokakriisi ja nälänhätä 2021

- 5. aste Nälkäkatastrofi: 570 000 ihmistä (Etiopia, Etelä-Sudan, Jemen, Madagaskar)
- 4. aste Hätätila: 39 miljoonaa ihmistä
- 3. aste Ruokakriisi: 133 miljoonaa ihmistä
- 2. aste Ruokastressi: 236 miljoonaa ihmistä

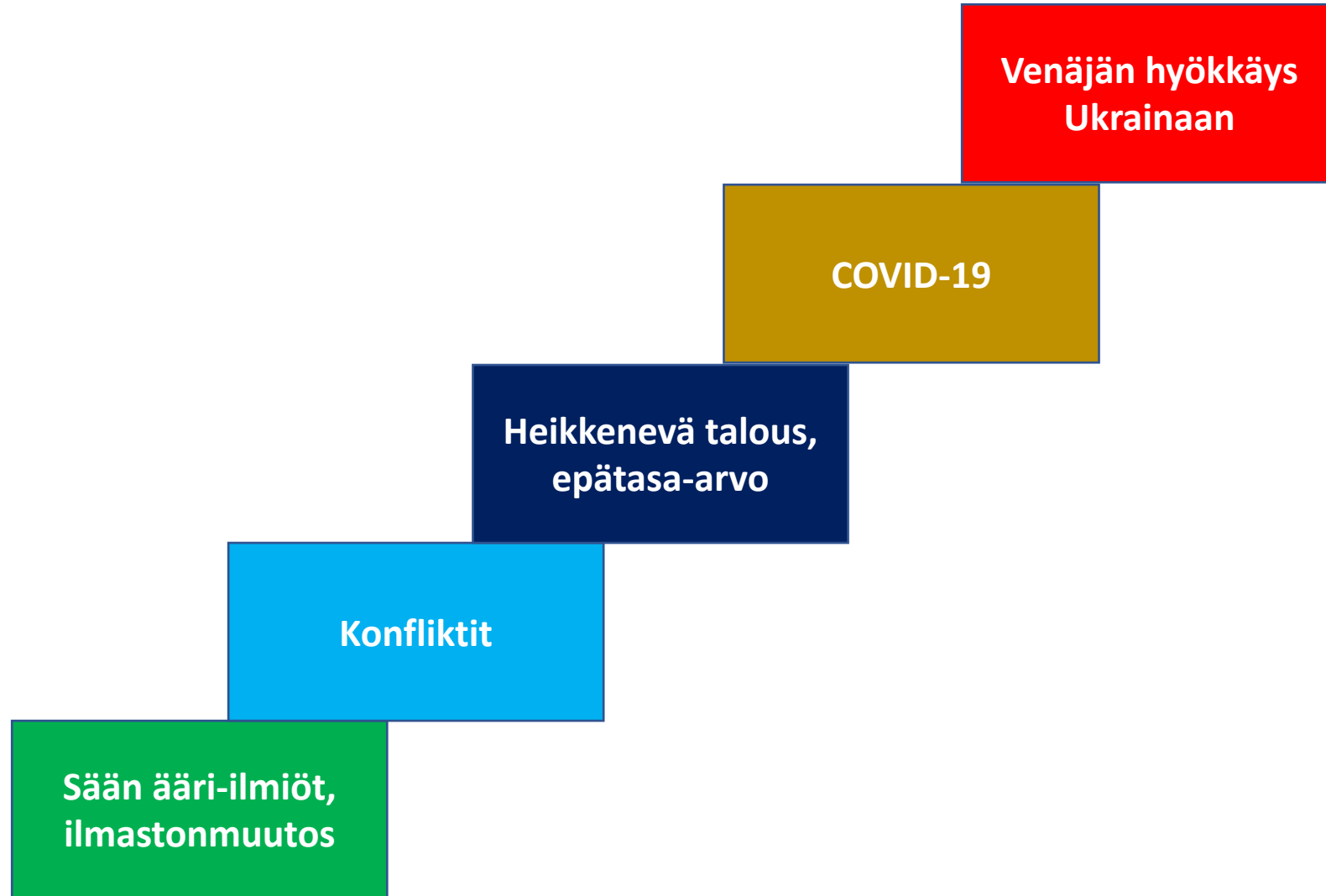

Ruokaturvattomuuden juurisyitä

- Mahdollisuus hankkia/tuottaa ruokaa
 - Köyhyys, osattomuus
 - Naisten ja tyttöjen heikko asema
 - Epäselvät, epätasa-arvoiset maanomistusolot
 - Ongelmat ruuan tuotannossa, heikko tuottavuus
 - Ympäristön ja ekosysteemien tilan heikkeneminen
 - Maaperän rappeutuminen, eroosio, veden puute
 - Markkinoillepääsyn ja kaupan ongelmat
 - Yhteiskunnan epävakaus: konfliktit, korruptio, heikko hallinto

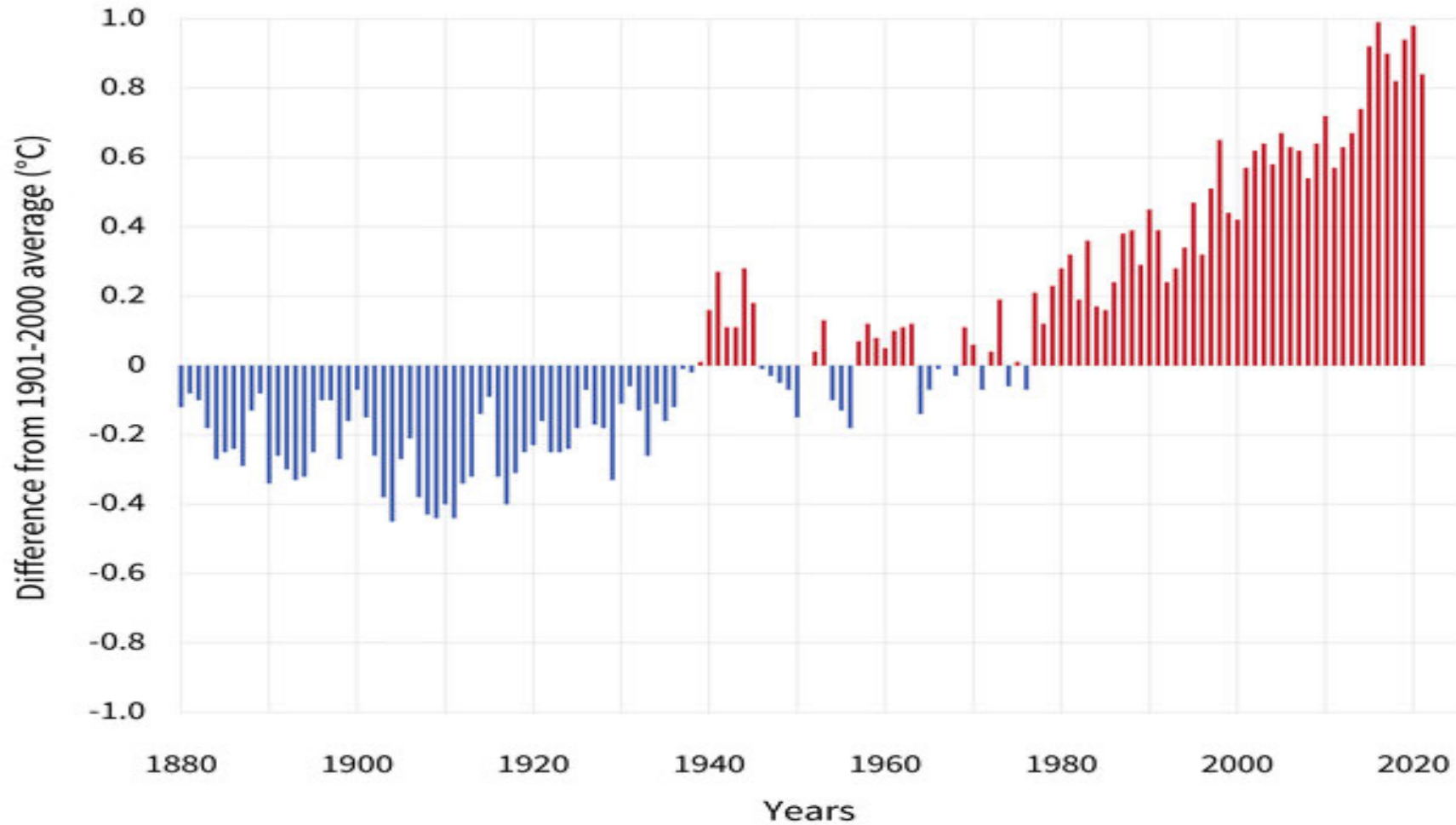

Ruokaturvattomuuden kasvun tärkeimmät syyt

Lämpenevä ilmastomme

GLOBAL AVERAGE SURFACE TEMPERATURE

Vuosittainen maapallon pintalämpötila verrattuna 1880-2021 keskiarvoon. Sininen= keskiarvoa viileämpi, punainen= keskiarvoa lämpimämpi Lähde: NOAA Climate.gov.graph

IPCC 6. Arviointiraportti – Ilmastonmuutos vaikuttaa kaikkialla maapallolla

Äärilämpötilat
Useammin
Voimakkaammin

Rankkasateet
Useammin
Voimakkaammin

Kuivuus
Lisääntyy joillakin
alueilla

Metsäpalot
Useammin

Valtamereet
Lämpenevät
Happamoituvat
Menettävät
happea

Ruokajärjestelmä päästölähteenä

- IPCC Land-raportti 2019: maataloilla syntyy 16-27%, tilan ulkopuolisessa ruokajärjestelmässä 5-10% maailman kokonaispäästöistä.
- Erilaisissa ruokajärjestelmissä osuudet vaihtelevat suuresti
- Päästövähennykset ja hiilensidonta välttämättömiä, jos tavoitteena max. 1,5 asteen lämpötilannousu

How much of global greenhouse gas emissions come from the food system?

Shown is the comparison of two leading estimates of global greenhouse gas emissions from the food system. Most studies estimate that food and agriculture is responsible for 25% to 35% of global greenhouse gas emissions.

*Crippa et al. (2021) include emissions from a number of non-food agricultural products, including wool, leather, rubber, textiles and some biofuels. Poore and Nemecek (2018) do not include non-food products in their estimate of 13.6 billion tonnes CO₂e. This may explain some of the difference.

Data sources: Joseph Poore & Thomas Nemecek (2018). Reducing food's environmental impacts through producers and consumers. *Science*.
Crippa, M., et al. (2021) Food systems are responsible for a third of global anthropogenic GHG emissions. *Nature Food*.

OurWorldinData.org – Research and data to make progress against the world's largest problems.

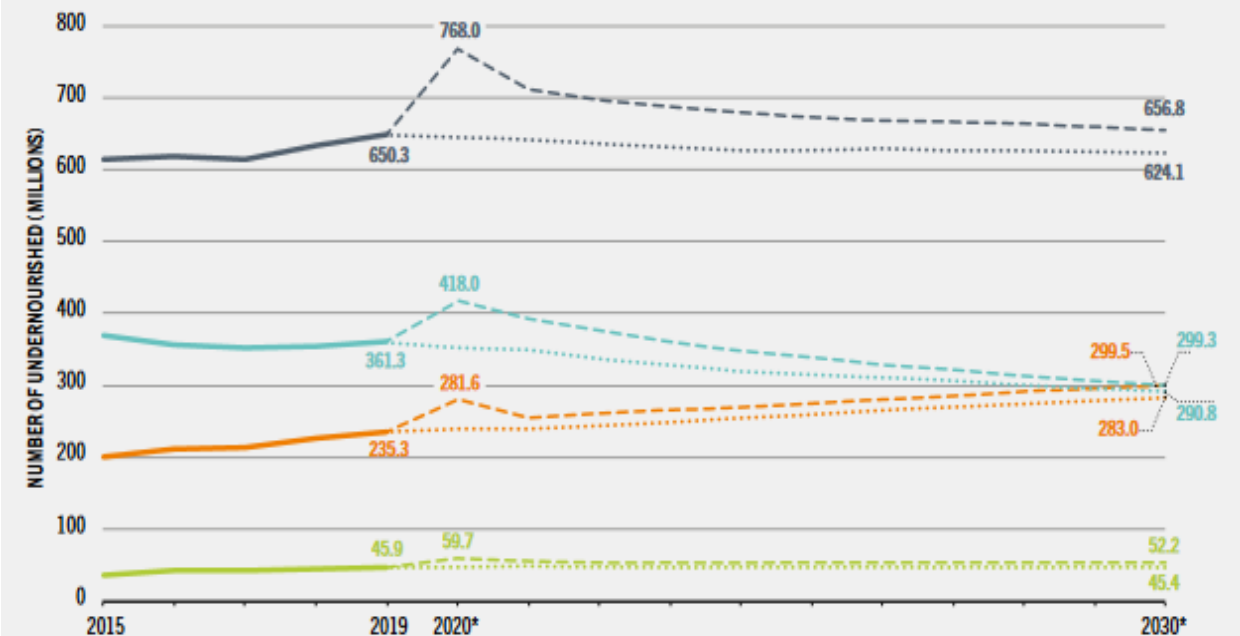
Licensed under CC-BY by the author Hannah Ritchie.

COVID-19 pahensi tilannetta

- Katkeavat ruuan tarjontaketjut
- Liikkumisen rajoitukset -> vähenevät työtilaisuudet-> pienemmät tulot
- Ruuan nopeat hintavaihtelut
- Aliravitseminen altistaa tartunnalle
- Sairastuminen vaikeuttaa työntekoa, tuottavuus laskee
- Talouden taantuma -> vähenevät investoinnit

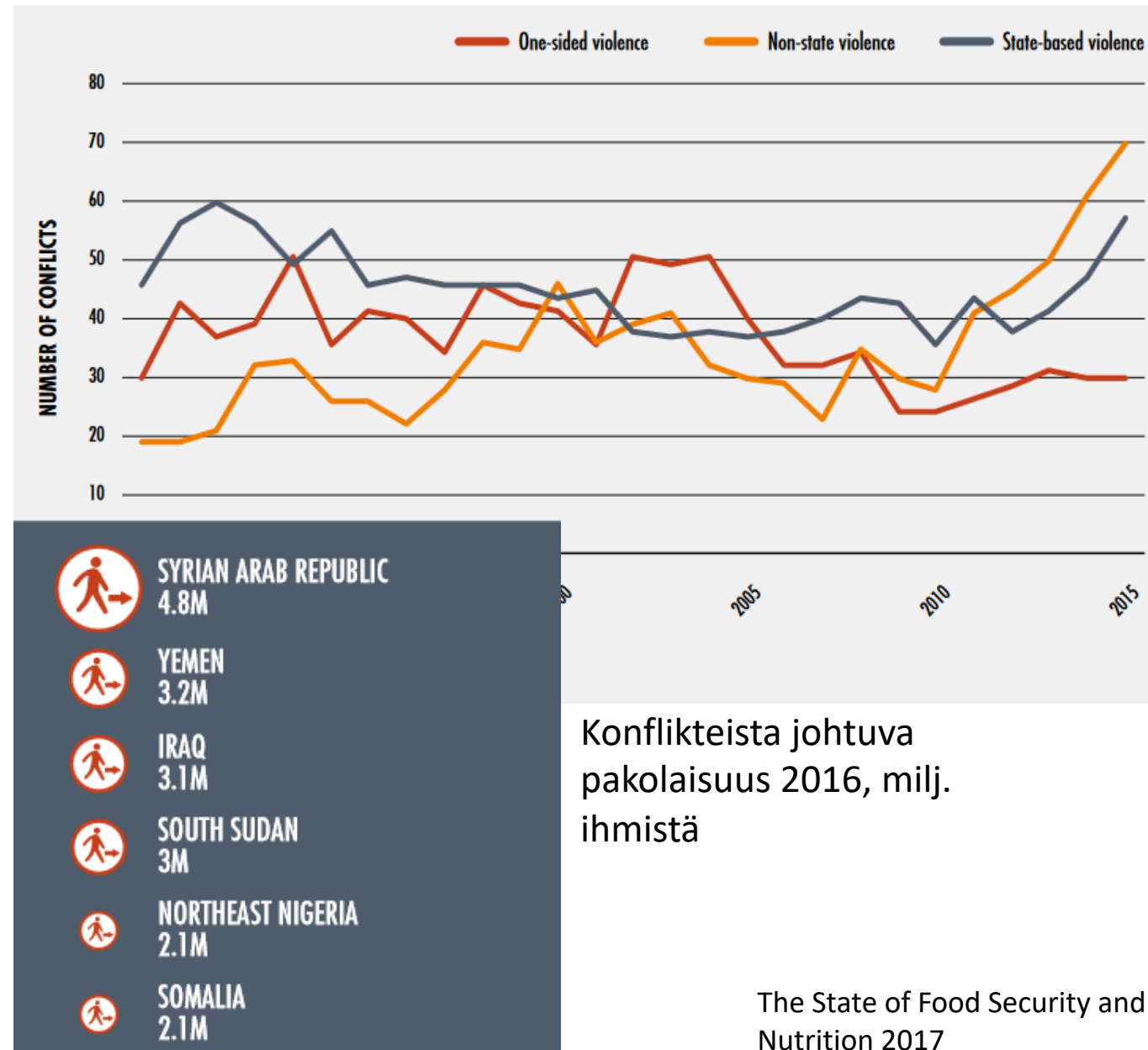
HLPE 2020

FIGURE 10 THE COVID-19 SCENARIO PROJECTS A SMALL DECREASE IN GLOBAL HUNGER BETWEEN 2021 AND 2030, WITH WIDE VARIATION IN EVOLUTION ACROSS REGIONS

Konfliktit ja nälkä kulkevat yhdessä

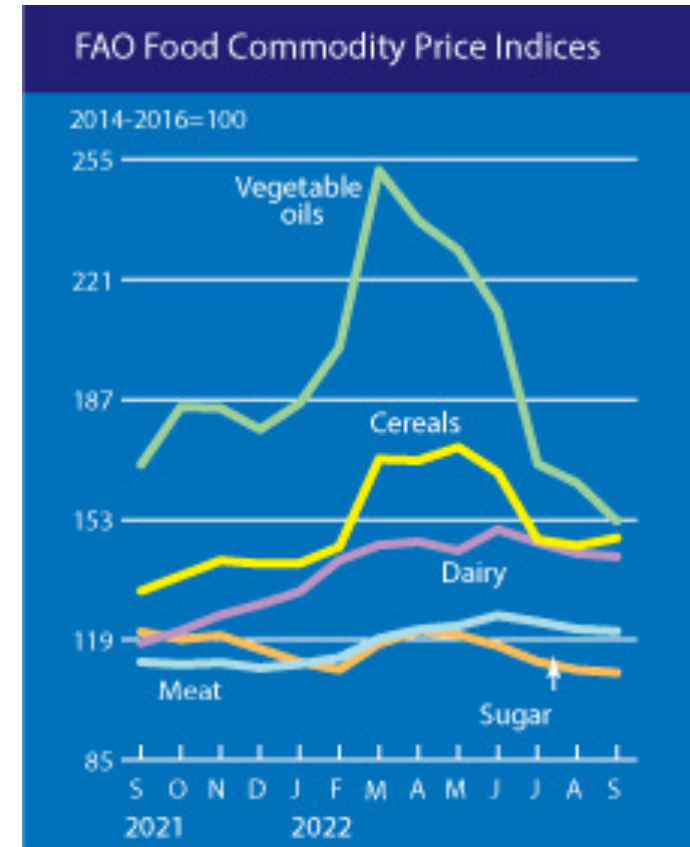
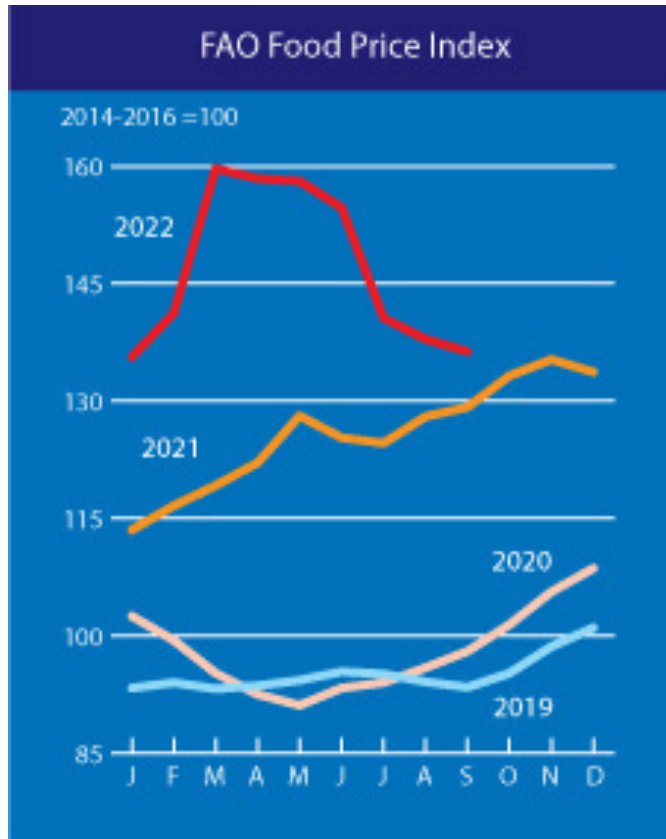
- Vuonna 2016 enemmistö ruokaturvattomista asui konfliktimaissa eli n. 489 milj aliravittua ihmistä, joista joista 122 miljoonaa hidaskasvuisuudesta kärsivää lasta
- Konflikteista aiheutuu sekä akuuttia että kroonista nälkää & pakolaisuutta
- Ruokaturvaongelmat aiheuttavat ja ruokkivat konflikteja

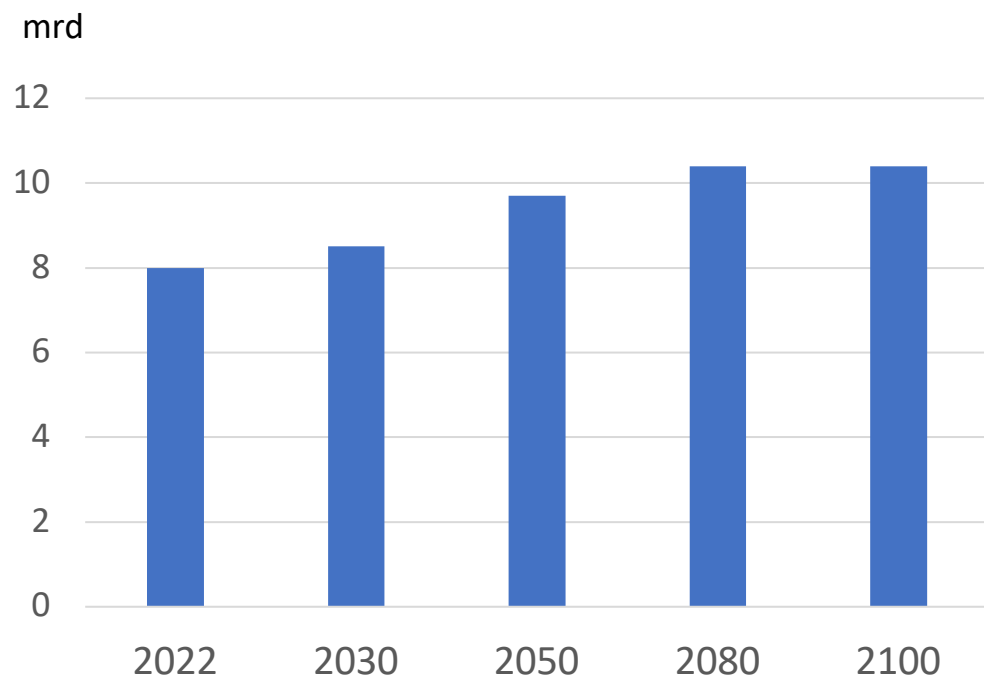
hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa ruokaturvaan monella tavalla

- Ukraina pystyy vain osin käyttämään satamiaan viljan ym. tuotteiden vientiin
- Ukrainassa 2022 kylvöala oli normaalia pienempi, sadolle ei varastoja, koska täynnä vanhaa viljaa
- Myös Venäjältä vientiä normaalia vähemmän
- Kv-markkinoille tulee normaalia vähemmän maataloustuotteita
- Samaan aikaan raaka-aineiden (esim. lannoitteet) ja energian hinnat nousseet jyrkästi
- Ruuan hinta nousee ja hinnat vaihtelevat nopeasti
- Köyhimmissä maissa ihmisten varat eivät riitä ruuan ostamiseen eikä viljelijöiden varat lannoitteisiin
- Ruokaturvattomuus lisää muuttoliikettä ja uhkaa yhteiskuntarauhaa

Globaali ruuan hintaindeksi 10/2022 – hidastuva lasku

YK:n väestönkasvuennuste 2022-2100

Väestönkasvu nopeinta Afrikassa +91% >2050

50% väestönkasvusta 8 maassa: Intia, Nigeria, Pakistan, Kongo DRC, Filippiinit, Egypti, Etiopia, Tansania

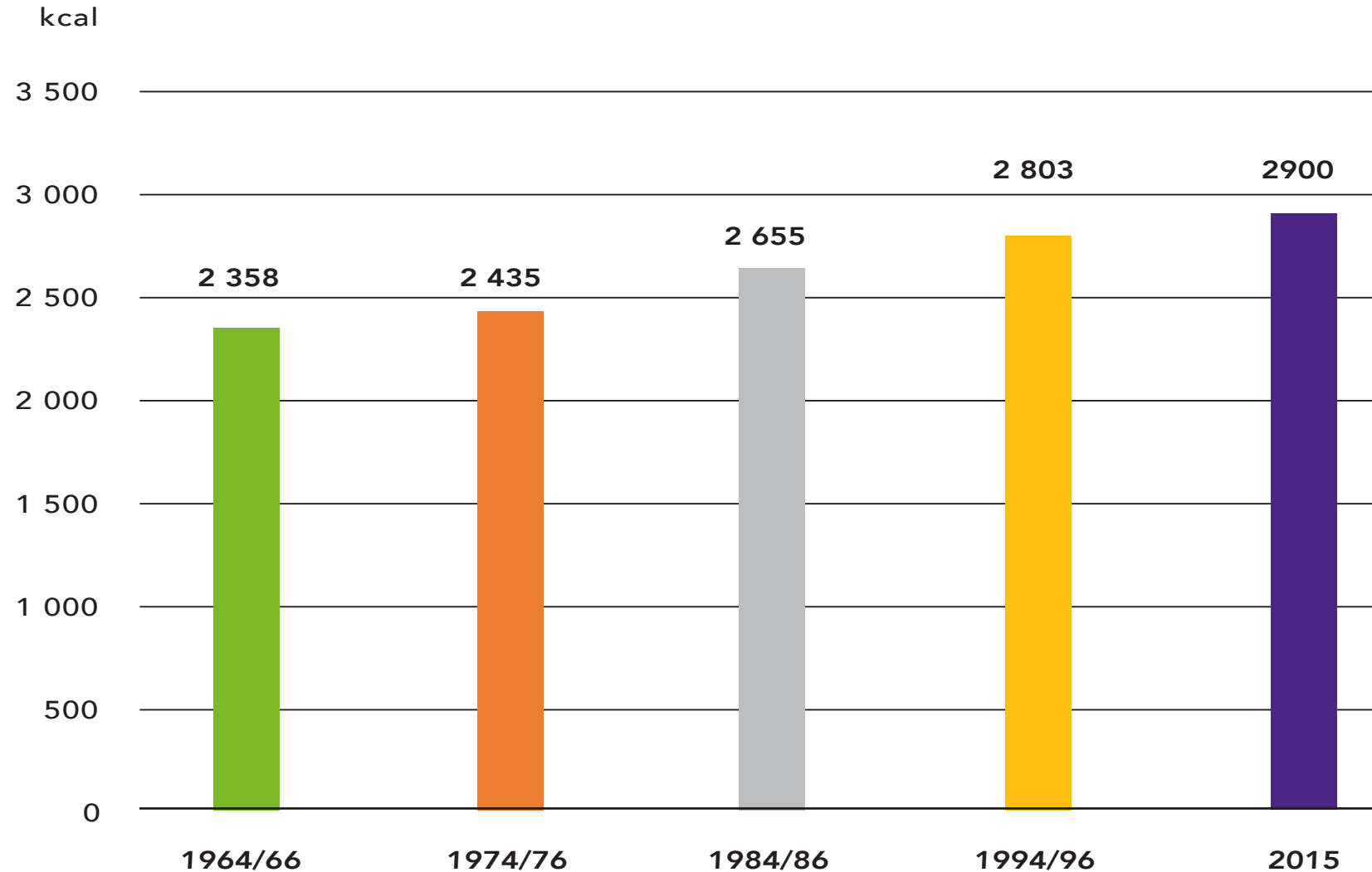
Kasvava nuori ikäluokka erityisesti Afrikassa

Osassa maita väestö ikääntyy nopeasti

Maahanmuuton rooli tärkeä monien maiden väestökehityksessä

UN 2022: World Population Prospects

Maailman ruuantuotanto kcal/asukas/pv

FAOSTAT

Paljonko ruuantuotantoa pitää lisätä ja missä?

Eri lähtöoletuksilla erilaisia skenaarioita

- mitä ja missä nyt tuotetaan ja kulutetaan
- väestönkasvu, kaupungistuminen
- kotieläinperäisen ruuan osuus
- ruuan “sopiva” hinta
- ruokahävikin määrä
- ruuan jakautumisen reiluus
- ihmisten ostovoiman kehitys
- kv-kaupan rooli

Kestävä ruokajärjestelmä voi tuottaa ruokaturvaa

Mitä korjausliikkeitä ruokajärjestelmille?

- Food Systems Summit 2021:
 - Tarvitaan ruokajärjestelmän transformaatio, ruokamurros
 - António Guterres: Tarvitaan tekoja
 - 1) Ravitse kaikki ihmiset (ketään ei jätetä)
 - 2) Edistä luontopohjaisia ratkaisuja
 - 3) Edistä tasa-arvoisia elinkeinoja ja säällistä työtä sekä voimaannuta yhteisöjä
 - 4) Rakenna sieto- ja palautumiskykyä haavoittuvuuksia, shokkeja ja stressiä vastaan
 - 5) Kiihdytä toteutuksen tahtia

Työkaluina mm. tieto, tiede, data, innovaatiot, rahoitus, hyvä hallinto, reilu kauppa

Vastuu kuuluu jokaiselle: globaalit toimijat ja sopimukset, valtiot, alue- ja paikallishallinto, yritykset, kansalaisyhteiskunta, järjestöt, jokainen ihminen

**United
Nations**

Food Systems Summit 2021

Kiitos!

kaisa.karttunen@kolumbus.fi